

Könyv és (múzeumi) nevelés

Miért szerettem meg *Sinkó István* és *Vásárhelyi Tamás* könyvét, a Nemzeti Tankönyvkiadó kiadta *Múzeum az iskolatáskában* címűt? Szerethetném azért is, mert szakkönyvhöz képest kellemes és szellemes (ironikus, önironikus) illusztrációk kísérik, a művész-művészetiíró szerző saját grafikái. Szerethetném azért is, mert majdnem konzekvensen dialógus-formát választottak, mindenestre egymásnak adják a szót, a kétszerzős művek közt is ritka, hogy ráismerek: melyik gondolat kitől származik. Ők felvállalják ezt a szövegalkotási metódust – méltóan dialógusokra teremtett korunkhoz. Szerethetném azért is, mert egy természettudós és egy képzőművész-esztéta ír közösen könyvet – igazolandó, hogy a kultúra nem kettészakítható, vagy legalábbis léteznek összekapcsolódó megjelenési formái. Szerethetném szakszerűségéért: igényes, naprakész irodalmi hivatkozásaiért.

S szerethetném azért is, mert voltaképpen megszületett *egy kultúraközvetítő intézmény* kézikönyve – a szó szoros értelmében pincétől a padlásig, a múzeumok épített tereitől kezdve az értékörzés – és értékmegőrzés – műhelytitkain át a múzeumi büfé működéséig bezárólag. Fontos dolog ez: minderről a nem beavatottnak, nem múzeológusnak, nem építésznek, nem vagyónörnek, nem büfésnek, hanem kultúraközvetítő értelmiséginek, szebben (szerényebben) mondva pedagógusnak szólni élvezetes, egyszerű stílusban.

De az érzelmeim fellángolásának oka, hogy pedagógia és múzeumügy, iskola és múzeum, gyerekek és múzeum ügyében nekem is megvannak a történeteim. Jól emlékszem arra az igen heves vitára, ami a *Gyermekműzsák* című lapban (a gyermekkultúra három számot megélt folyóiratában – emlékszik rá valaki? *Magyari Beck Anna* szerkesztette és az úttörőszövetség volt a kiadója) zajlott a nyolcvanas évek közepén. A múzeumpedagógia első lépéseit tette hazánkban, s mégis kivont karddal próbálták meg a lap hasábjain jeles muzeológusok megvédeni a múzeumok poros félhomályát, szentélyeit a zibongó gyerekektől, a múzeumi közművelődés – akkor így neveztük – aktivizáló formáitól. Nem nekik lett igazuk. Ámbár *Harsányi László*, aki a kulturális minisztérium stratégiájának szerkesztője volt, még 2004-ben is arról dohogott, hogy a múzeumügyben lenne szükség módszertani váltásra, a nézők aktivizálására. Büszke vagyok arra, hogy a könyvben is hivatkozott szerző, a marcali múzeumigazgató, *Karancz Gábor* – aki tanulmányában az iskolásgyereket tekintette a múzeumok alapvető célcsoportjának – tanítványom volt a Miskolci Egyetemen. S *Molnár Péter* is, a Miskolci Múzeumpedagógiai Műhely ifjú krónikása. Példamutató az az interaktív kalauz, amelyik például *Kavecsánszki Gyula* miskolci kiállításához készült.

Volt módomban nyugati példákat is látni. Imponáló élmény mondjuk a párizsi Pompidouban tapasztalni, hogy egy-egy kiállításához minden korosztályhoz külön-külön alkalmazkodó vezető kapható, s megrendítő-felemelő, ahogyan a londoni TATE-ban minden terem zugában egyesével, párosával, kiscsoportban diákok „teszik dolgukat” hozzáértő múzeumpedagógus irányításával vagy jól szerkesztett feladatlappal, jól kitalált feladatokkal.

A szerzőpáros könyve ennek a kultúrának hazai elterjedését segíti. Az iskolás és a múzeum találkozásának minden formájára gondolnak, például az iskolai galériákra, iskolai gyűjteményekre is. (*A hét műtárgya-játékuk* a projekt-módszer kiváló alkalmazása.)

+

Hiányérzetem egy van: ugyan a *Tájak, Korok, Múzeumok* oly sikeres civil szerveződéseiről miért nem tudnak, miért nem méltatják. A TKM klubokban ma több diák tevékenykedik, mint az összes serdülőszervezetben együttvéve – úttörőket-cserkészeket beleszámítva.

Az Országos Köznevelési Tanács 2004 decemberében nagy fontosságú, bár jellemző módon rossz nyilvánosságú állásfoglalást hozott az oktatási és a kulturális ágazat együttműködésének elengedhetetlen szükségességéről. Nem megy egyedül! Amíg a Szalay utca és a Wesselényi út között nem lesz „élőhíd”, addig a kulturális intézmények és az iskolák gyanakvó szomszédvárként néznek egymásra. Sok ilyen történetünk van!

Kivéve azon intézményeket, múzeumokat és iskolákat (óvodákat), melyek megismerhették Vásárhelyi Tamás és Sinkó István könyvét.

TRENCSÉNYI LÁSZLÓ

Dr. Vásárhelyi Tamás–Sinkó István: *Múzeum az iskolatáskában*. Bp.: Nemzeti Tankönyvkiadó, 2004. 104 p.

*

A Népese napja résztvevői